

Kunta, osoite, rakennus ja kerros (esim. Tampere, Elämänaukio 2, Keskussairaala-K-5 krs)
Toimipiste/osasto

Tämän dokumentin tarkoitus on koota yhteen väkivallan vähentämiseen liittyviä toimia ja esittää menetelmiä henkilöstöön kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi. Erityisesti ennakointiin ja väkivallan ennaltaehkäisyyn tulee kiinnittää jatkuvaa huomiota.

Väkivallan vähentämisen menettelyjä on arvioitava työyhteisöissä ja tämä lomake osaltaan laajentaa organisaatiomme työkalupakkia vähentää väkivaltaa. Menetelmiä on olemassa runsaasti, vaikka lomake ei ole tyhjentävä. On syytä panostaa siihen, että arvioijat kriittisesti tarkastelevat asioita ja arviointikohtia todella pysähdytään miettimään. Jos dokumentti vaikuttaa liian laajalta kerta istumalta, jakakaa se mielekkäisiin osiin tai poimikaa teille keskeiset asiat. Pääasia, että lomake tuo lisäarvoa väkivallan vastaiseen työhön.

Dokumentti on jaoteltu kolmeen osaan:

- 1) Ennakointi ja väkivallan ennaltaehkäisy
- 2) Väkivallan hallinta, eli tilanteen mukainen toiminta ja tilannejohtaminen
- 3) Toipuminen ja jälkihoito

Väkivallan vähentämisessä ensiarvoisen tärkeää on ennakointi ja väkivallan ennaltaehkäisy. Jotta ennaltaehkäisy olisi tuloksekasta tulee huomioida seuraavia asioita:

1. Ennakointi ja väkivallan ennaltaehkäisy	Kunnossa/ huomioitu	Korjat- tavaa	Ei käy- tössä
<p>1.1 Asenne ja suhtautuminen</p> <p>Turvallisuus ja varovaisuus ovat osa ammattitaitoa. On tärkeää viestiä henkilöstölle kaikin keinoin ja toistuvasti, että fyysiseen ja henkiseen väkivaltaan suhtaudutaan aina vakavasti. Esihenkilöillä on tästä korostunut vastuu. Oma ja kaikkien asenne väkivaltaa kohtaan tulee olla kaikin puolin torjuva. Epäasialliseen kohteluun tulee puuttua ja ihmisarvoinen kohtelu ja itsemääräämisoikeus on otettava huomioon. Merkittävä turvallisuushaka on välinpitämättömyys. Tärkeää on, että ohjeita noudatetaan.</p>	☐	☐	☐
<p>1.2 Perehdytysmateriaali</p> <p>Intran turvallisuussivustolta löytyvään materiaaliin on perehdytty. Hyvä perehdytys on kaikin puolin tärkeää ja välttämätöntä. Perehtymiseen on syytä varata riittävästi aikaa. Perehdyttävä ja perehdyttävä (yksikön työn tunteva) käyvät yhdessä materiaalin läpi. Keskeinen materiaali on syytä pitää osastolla näkyvillä. Yhtä lailla on syytä pohtia jonkinlainen kuittausmenetelmä, kun perehdytys on käyty läpi. Myös jokaisen toimialueen/yksikön omaan materiaaliin on syytä perehtyä, koska esim. tilat ja järjestelmät ovat erilaisia eri rakennuksissa, osastoilla tai ylipäättään eri toiminnoissa/ammattiryhmillä (esim. kotikäynnit). Perehdytysmateriaalin sisältöjä ja laatua käydään läpi säännöllisesti.</p>	☐	☐	☐
<p>1.3 Ohjeet - oma toiminta tuntien ja huomioiden</p> <p>Oma ohjeistus on kunnossa. On erinomaista, että yksiköt ovat laatineet ja laativat vastakin omia ohjeita henkilöstölleen, kuinka väkivaltaa vähennetään juuri nimenomaisessa yksikössä ja ennen kaikkea ohjeistetaan, miten menetellään, jos yksikössä tapahtuu väkivaltilanne. Tärkeää on sopia etukäteen, kenelle ilmoitetaan asiasta ja kuka huolehtii menettelyistä, jotka seuraavat väkivaltilannetta ym. Mikään ei siis estä esimerkiksi laatimasta tästä lomakkeesta omaa tarkennettua ja kohdennetumpaa versiota, joka soveltuu väkivaltilanteen menettelyihin ja omaan työyhteisöön paremmin ja huomioi siten omat tarpeet osuvammin.</p>	☐	☐	☐
<p>1.4 Koulutus ja osaamisen kehittäminen</p> <p>Koko yksikön ammatillinen osaaminen ja väkivallan ennaltaehkäisy on huomioitu esimerkiksi yksikön koulutussuunnitelmassa. Tarkoitus on, että jokainen työntekijä on</p>	☐	☐	☐

<p>perehdytetty ja osallistuu koulutuksiin, jotta valmius väkivallan ennalta estämiseen ja sen kohtaamiseen paranisi. Tavoitteena on, että henkilöstö on koulutettu ja vastuut tiedetään. AHHA- ja AVEKKI-koulutukset ovat esimerkkejä väkivallan hallintakoulutuksista. Myös haastava potilaan kohtaamisen taitopajoja järjestetään talon koulutuspalveluiden toimesta.</p>			
<p>1.5 Tiedolla johtaminen ja tilastot Tiedolla johtaminen ja väkivaltaan liittyvät tilastot ohjaavat toimialan ja yksikön toimintaa myös väkivallan vähentämistyössä. Hai-pro-tietokanta on tässä keskeinen. Säännöllisesti on hyvä käydä läpi työturvallisuuspoikkeamien lukumäärä ylipäätään, kuinka monta sairaanhoitoa vaativia työturvallisuuspoikkeamia on ollut, montako vakavia vaaratilanteita, montako läheltä piti -tilanteita jne. Lisäksi on syytä käydä läpi, onko kehittämistoimenpiteitä kirjattu, onko asioita nostettu ylemmälle tasolle käsiteltäväksi jne. Vrt. tiedolla johtamiseen myös alla oleva Hot spot -ajattelu, joka pohjaa todettujen ja tilastojen pohjalta tehtävään paikantamiseen.</p>	☐	☐	☐
<p>1.6 Hot spot, eli väkivallan tihentymän hallinta Väkivallan tapahtumapaikat omassa yksikössä on tiedossa. Hot spot -ajattelu pohjautuu siihen, että väkivaltaa esiintyy tietyissä paikoissa enemmän kuin toisissa. Tunnistamalla ja erityisesti paikantamalla väkivallan tihentymät yksikössä voidaan niitä vähentää juuri siihen kohtaan räätälöidyillä menettelyillä. Keskeistä on paikantaa Hot spotit mahdollisimman tarkasti, vaikka tiettyyn portaikkoon tai tiettyyn työtehtävään tms. Tärkeää on tiedostaa, että väkivalta ei kierrä kulman taakse, eli se, että kohdistamalla toimenpiteitä tiettyyn Hot spottiin voidaan väkivaltatihentymiä aidosti ehkäistä ja näin tosiasiallisesti väkivaltaa voidaan vähentää. Hot spotit voivat olla paitsi paikkaan sidottuja, mutta myös yhtä lailla aikaan. Tiettyinä vuorokauden tai tunnin aikana voi olla enemmän väkivaltaa kuin toisinaan. Tarkastele siis Hot spot -ajattelun avulla paikkaa, aikaa ja tilannetta, sekä hallitse niiden avulla väkivallan vähentämistä. Lisäksi yksi tulokulma on pohtia myös sitä, mikä on syynä siihen, että jossakin toisessa paikassa ei esiinny väkivaltaa.</p>	☐	☐	☐
<p>1.7 Turvallisuuhyhdyshenkilö nimetty Väkivallan vähentämiseksi on tärkeää, että yksikössä on nimetty turvallisuusyhdyshenkilö ja hän käyttää työpanostaan yhteisten turvallisuusasioiden kehittämiseen. Hän osaa ohjata ja auttaa turvallisuuteen liittyvissä yksikön asioissa, koska tuntee kohteen ja sen henkilöt parhaiten. Esimerkiksi tämän dokumentin täyttämässä on hyvä hyödyntää oman yksikön turvallisuusyhdyshenkilöä ja lomake käydään läpi huomioiden moniammatillinen näkemys.</p>	☐	☐	☐
<p>1.8 Vartija- tai järjestyksenvalvojayhteistyö Yhteistyö on käytäntö. Mahdolliset yksikön vartijat ovat merkittävä ja näkyvä voimavara väkivallan vastaisessa työssä. Vartijoita ja heidän ammattitaitoaan on hyvin suotavaa käyttää ennaltaehkäiseivissä yhteisissä pohdintoissa, tilanteen mukaisessa toiminnassa, kuten myös toimintojen jälkipuinnissa ja kehittämisessä siinä, miten väkivaltaa voidaan ennaltaehkäistä yksikössä. Kohde-esimiehen kanssa on hedelmällistä järjestää esimerkiksi osastotunteja tms. Mikäli kohteella ei ole omaa vartiointia, tulee korostetusti huomioida kohtaa 1.9.</p>	☐	☐	☐
<p>1.9 Vartijan tai järjestyksenvalvojan hälyttäminen Vartijan puhelinnumero on kaikkien tiedossa tai vartijan hälyttämisestä hälytyspainikkeella on etukäteen sovittu ja käytännössä harjoiteltu menettely. Vartijan yhteystietojen tulee olla aina ajan tasalla ja vartijan työaikojen tulee omassa työpaikassa aina olla tiedossa. Tärkeää on huomioida, että vartija ei ole kaikissa paikoissa 24/7.</p>	☐	☐	☐

<p>1.10 Poliisiyhteistyö Yhtä lailla poliisiin voi olla yhteydessä ja pohtia poliisin kanssa yhdessä menettelyjä väkivallan estämiseksi. Rikosilmoituksen tekemisestä on oma osionsa kappaleessa toipuminen ja jälkihoito. Silloin epäilty rikos on jo tapahtunut.</p>	☐	☐	☐
<p>1.11 Potilas / asiakas: menneisyys ja rauhoittelu Aikaisempi mahdollinen väkivaltaisuus huomioidaan. Potilaan ja asiakkaan käsittelyssä tulee huomioida väkivallan mahdollisuus. Vaikka tilannekohtainen arvio on keskeistä, tulee menneisyys huomioida riittävän pitkältä ajalta; potilaan aiempi väkivaltainen käytös on tärkeä tieto kaikille potilasta hoitaville henkilöille. Lääkärin tehtävä on tarvittaessa huolehtia potilaan rauhoittavasta lääkityksestä.</p>	☐	☐	☐
<p>1.12 Toimintaympäristön huomioiminen Oma toimintaympäristö tukee väkivallan torjuntaa. Etukäteen on tärkeää valmistella mahdollisesti väkivaltaisen potilaan kohtaamiseen sellainen toimintaympäristö, jossa väkivalta voidaan ennalta estää. Tämä ns. "kotikenttäetu" tulee hyödyntää eli etukäteen tulisi valmistella sellainen turvallinen paikka ja itselle sopiva ajankohta, jossa asiakkaan/potilaan voi kohdata turvallisesti. Esimerkiksi sängyssä makaavaa potilasta ei tulisi koskaan lähestyä jalkopäästä, koska potkimalla voidaan aiheuttaa vakavia vammoja. Erityisesti ahtaissa, hämärissä ja epäsovivissa tiloissa tulisi välttää väkivaltaiseksi tiedetyn kohtaamisia. Portaissa kulkemista ja kohtaamista väkivaltaisen potilaan kanssa pitäisi välttää kaikin keinoin. Myös kalusteiden sijoitteluun työtiloissa ja esineiden esillä pitämiseen tulee kiinnittää huomiota: sellaiset irtonaiset esineet, joilla voi vahingoittaa toista, tulisi pitää poissa näkyvistä. Vastaanottoiloissa ja tapaamistiloissa on oltava varauoskäynnit.</p>	☐	☐	☐
<p>1.13 Mahdollisuus muokata tiloja turvallisemmaksi Henkilökunnan kanssa on olemassa menettelyt, joiden tarkoitus on kehittää, suunnitella ja muokata mahdollisuuksien mukaan konkreettisia tilamuutoksia ja korjauksia, jotta tiloista tulee entistä turvallisempia. Toimet voivat käsittää esimerkiksi kulunvalvontalaitteita (esim. liiketunnistinmatto), läpinäkyvä pleksioivi tai -ikkuna, ohjaisikkunallinen ovi (ei suoraan asiakastiloihin), ovisilmät (yhtä lailla on syytä huomioida yksityisyys, mutta se avulla voidaan ennakoita asioita, esimerkiksi käytäville avautuviin oviin). Väliovien lisääminen käytävään, siirtymätilanteiden suunnittelu etukäteen, valvontakamerat, pimeiden kulmien poistamiseksi on hyvä käyttää heijastavia peilejä, jotka näyttävät nurkan taakse jne.</p>	☐	☐	☐
<p>1.14 Tekniikka Tekniikan hyödyntäminen väkivallan ehkäisemiseksi on huomioitu. Tekniikan avulla voidaan osaltaan varmistua hälytysten tekemisestä ja tapahtumien tallentamisesta (tallentavat teräväpiirtokamerat, henkilöturvahälyttimet) jne. Parhaimmillaan tekniikka voi tuoda merkittävää lisäarvoa väkivaltatilanteiden estämiseen ja hallintaan.</p>	☐	☐	☐
<p>1.15 Järjestelmien testaus Turvallisuuteen liittyvä tekniikka on aina toimivaa ja testauksia tehdään säännöllisesti. Erityisesti henkilöturvahälyttimien säännöllinen testaus kannattaa järjestää oman henkilökunnan toteuttamaksi - näin saadaan samalla säännöllinen hälyttimen käyttöharjoittelu henkilöstölle.</p>	☐	☐	☐
<p>1.16 Ovien lukitus Lukitukset on tarpeellisin osin huomioitu ja avainten hallinta on kunnossa sekä noudattaa hyvinvointialueen avainturvallisuusohjetta (Intra: https://intra.pirha.fi/group/guest/kulunvalvonta-ja-avaimet)</p>	☐	☐	☐
<p>1.17 Henkilöstömäärä ja työvuorosuunnittelu Henkilöstön työvuoroja suunniteltaessa on huomioitu henkilöstön riittävyys, jotta väkivaltaa voidaan aidosti estää. Tärkeää on huolehtia siitä, että väkivaltaisia potilaita ei koskaan kohdataisi yksin. Samalla voidaan pohtia mahdollisia työparimenettelyjä, tiimejä yms. Työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää pyrkiä varmistamaan, että harjoittelijat tai työkokemukseltaan kovin nuoret työntekijät eivät yksin kohtaisi väkivaltaisia potilaita tai asiakkaita. Muistetaan kuitenkin, että kokenutkin työntekijä voi olla ensimmäistä kertaa uhkaavassa tilanteessa eikä väkivaltaa tule hyväksyä silloinkaan "palkan lisänä".</p>	☐	☐	☐

<p>1.18 Pelko tulee käsitellä Väkivalta herättää pelkoa ja sitä myös käsitellään. Tärkeää on rohkaista henkilöstöä kertomaan peloista ja pohtia yhdessä, miten työntekijöiden pelkotilat otetaan huomioon, vaikka mitään ei olisikaan vielä tapahtunut. Pelkoa ja huolta koetaan yleisesti - älä jää yksin. Pelon käsittelyyn on monia keinoja: puhu esimiehen kanssa ja muista, että työterveyden, työsuojelun sekä työhyvinvoinnin henkilöstö auttaa. Hyvä työilmapiiri tukee ja tukee työntekijää työssäjaksamisessa.</p>	☐	☐	☐
<p>1.19 Suojapaikka ja suojautuminen Työyksikössä on etukäteen pohdittu turvallisin suojautumispaikka ja suojautumisen menettelyt. Suojapaikka tarkoittaa ennalta pohdittua ja mm. lukittavaa paikkaa, johon ei ulkopuolelta pääse. Paikka on tarkoitettu henkilöstön suojaksi. Siellä odotetaan turvassa mm. lisävoimia. Menettelytavat on syytä sopia yhdessä etukäteen. Esimerkiksi siitä kannattaa sopia, missä tilanteessa ja kenen käskyllä siirrytään suojapaikkaan.</p>	☐	☐	☐
<p>1.20 Työturvallisuus ja riskinarviointi Työn vaaroja arvioidaan työyksiköissä moniammatillisesti ja sähköistä riskienarviointityökalua käytetään ennaltaehkäisevänä instrumenttina. Työturvallisuuden riskien arvioinnilla pyritään aina tunnistamaan riskejä, jotta niitä voitaisiin ennaltaehkäistä. Riskiarvioinnin tekeminen ei voi olla yksiköissä vain pakollinen velvoite, vaan sekä esimiesten että työntekijöiden tulee ymmärtää sen tarkoitus. Riskien arvioinnit on käsitelty esim. henkilöstöpalaverissa ja tiedot ovat pyydettyä saatavilla. Tilannekohtainen riskinarviointi on käytössä. Lisäksi vastuuhenkilöt on nimetty riskien ennaltaehkäisemiseksi. Järjestelmistä (Granite ja Haipro) järjestetään koulutusta talon koulutuspalvelujen toimesta.</p>	☐	☐	☐
<p>1.21 Henkilösuojainten käyttö Työturvallisuuslain mukainen henkilösuojainten käyttö ja niiden käytön ja tarpeen arviointi on käytäntö. Työnantajan tulee ohjeistaa ja valvoa henkilösuojainten käyttöä ja vastaavasti työntekijän velvollisuus on aina käyttää annettuja suojavälineitä ohjeiden mukaisesti.</p>	☐	☐	☐
<p>1.22 Haipro-järjestelmä Haipro-järjestelmää hyödynnetään pakollisen raportoinnin ohella myös ennalta ehkäisevänä tietopohjana väkivaltatilanteiden torjunnassa. Turvallisuudesta huolehtiminen on kaikissa toiminnoissa keskeistä ja Haipron erilaiset tapahtumailmoitukset sekä läheltä piti -ilmoitukset ovat tärkeä osa kokonaisuuden seuranta ja kehityskohteiden tunnistamista.</p>	☐	☐	☐
<p>1.23 Potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma Potilas- ja asiakasturvallisuutta ohjataan lain edellyttämän potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelman mukaisesti. Tärkeää on, että myös siinä on huomioitu väkivaltatilanteet ja niiden mahdollisuus sekä niiden torjunta.</p>	☐	☐	☐
<p>1.24 Harjoittelu "Ei vara venettä kaada", eli etukäteen harjoittelu eri tilanteiden varalta, myös väkivaltatilanteiden osalta, on aina hyväksi. Harjoittelun tulisi olla aina johdettua, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Toisaalta sen pitäisi olla arkipäiväistä ja säännöllistä juuri omalla osastolla tai yksikössä, jossa tapahtuvat myös tositalanteet. Pieniä ja lyhyitä harjoituksia voidaan toteuttaa myös tavallisessa arjessa oman porukan kesken. Myös erillisiä väkivallan torjuntaan liittyviä koulutuksia olisi hyvä olla suunnatusti työyksiköissä. Turvallisuuskävelypohja löytyy linkistä; https://intra.pirha.fi/documents/d/guest/lp2158-turvallisuuskävely</p>	☐	☐	☐
<p>Huomiot ja kommentit</p>			
<p>Väkivallan hallinnassa ensiarvoisen tärkeää on tilanteen mukainen toiminta ja tilannejohtaminen. Jotta tilanteen mukainen toiminta olisi tuloksetta, tulee huomioida seuraavia asioita:</p>			

	Kunnossa/ huomioitu	Korjat- tavaa	Ei käy- tössä
2. Tilanteen mukainen toiminta ja tilannejohtaminen			
2.1 Luottamus Luottamusta vaalitaan. Väkivaltatilanteessa on tärkeää, että henkilöstön kesken on luottamus siitä, että apua saa aina eikä kukaan jää missään tilanteessa tai vaiheessa yksin. Väkivalta kohdataan yhdessä, ja yhdessä siitä myös selviydytään. Luottamukseen kuuluu myös se, että jokainen tuntee vastuunsa tilanteessa.	☐	☐	☐
2.2 Tilannejohtaminen Tilannejohtamista harjoitellaan. Väkivaltatilanteessa tulisi pyrkiä toimintaan, joka on yhtä lailla johdettua ja suunniteltua kuin mikä tahansa muukin työtehtävä.	☐	☐	☐
2.3 Oma asenne ja toiminta Oma asenne on kunnossa. Oman asenteen merkitystä ei voi korostaa liikaa. Hankalassakin tilanteessa tulee pyrkiä rauhallisuuteen ja toimia aina tilanteen mukaan. Havainnoi potilaan tai asiakkaan levottomuus, kireys ja muut muutokset käytöksessä. Rauhoittele, kuuntele ja keskustele. Jos tilanne pahenee, pyri pois. Älä jää yksin tilanteeseen, suojaudu ja hälytä apua.	☐	☐	☐
2.4 Itsensä harjaannuttaminen Oman asenteen lisäksi on syytä harjaannuttaa omaa henkilökohtaista osaamista ja toimintaa kohtaamaan mahdollista väkivaltaa. Lisäksi on tärkeää olla arjessa selvillä ja hereillä siitä, mitä ja missä missäkin tapahtuu. Esimerkiksi kotiin vietävissä palveluissa on hyvä olla aina kartalla sijainnista mahdollista avun hälyttämistä varten. Myös oman pelon tunnistaminen ja sen mukaan toimiminen on tärkeää. Kouluta itseäsi ja opi tuntemaan omat toimintatapasi stressitilanteessa.	☐	☐	☐
2.5 Tilannetorjunta ja menetelmäosaaminen Tilannetorjunnan keinot ovat käytössä. Tilannetorjunnalla tarkoitetaan mm. sitä, että väkivallan tekemistä vaikeutetaan, väkivaltatilaisuuksia vähennetään ja väkivaltaan johtavia tekijöitä vähennetään. On järkevää pyrkiä tekemään ratkaisuja, joissa asiakkaita kohdataan turvallisesti. Kannattaa pohtia esimerkiksi sitä, miten ja milloin ”huonoista uutisista” kerrotaan potilaalle tai asiakkaalle. Silloin on hyvä, että toimintaympäristö (ks. ylempänä) on kunnossa ja paikalla on muutakin omaa henkilökuntaa. Henkilöstön omaa menetelmäosaamista on syytä kehittää jatkuvasti, jotta tilanteessa olisi riittävästi väkivallan torjunnan substanssiosaamista, eikä ainakaan sen puutteesta tilanne eskaloituisi.	☐	☐	☐
2.6 Vartijayhteistyö Etukäteen tiedossa olevan aggressiivisen potilaan tai asiakkaan kohtaamiseen pyydetään mukaan vartija (vartija voi olla myös lähistöllä valmiudessa, jotta läsnäolo ei turhaan provosoi). Vartija toimii aina työntekijän turvana uhkatilanteessa ja erityisesti hoidollisissa tilanteissa on huomioitava se, kenellä lakiperusteinen päätäntävalta erilaisista toimenpiteistä on. Samoin tulee huomioida menettely, etteivät vartijat lähde/heitä ei päästetä pois liian aikaisin tilanteesta.	☐	☐	☐
2.7 Poliisiyhteistyö Poliisin hälyttäminen osataan kiiretilanteissa. Kiiretapauksissa soitetaan aina 112. Kiiretilanteessa on soitettava myös uudelleen 112, jos apua ei kohtuajassa kuulu. Varsinaisessa tilanteessa on suotavaa pyrkiä sopimaan menettelyistä paikalla olevan poliisin kanssa (Vrt. tilannejohtaminen). Yhteistyötä on monenlaista. Huomioitavaa on esimerkiksi se, että kun poliisi kuljettaa ja tuo potilaan osastolle, on toivottavaa käydä vuoropuhelua poliisin kanssa ja yhdessä esimerkiksi estää tilanne eskaloitumasta käytävällä tai portaissa. Selvää toki on, että poliisin virkatehtävällä poliisi johtaa ja päättää menettelytavat.	☐	☐	☐
2.8 Poistumisturvallisuus Poistumisturvallisuus on huomioitu ja poistumisreitit ovat esteettömät. Mahdollisuuksien mukaan huoneista olisi hyvä olla kaksi uloskäyntiä. Poistumisturvallisuus tarkoittaa tässä yhteydessä mahdollisuutta poistua tilanteesta ja väistää. Aina ja tilanteen edellyttäessä on syytä luoda sellaiset työskentelyolosuhteet, että paikalta tai huoneesta poistuminen on mahdollista. Poistumistiet on aina pidettävä esteistä vapaina jo pelastuslain velvoittamana ja tässä onkin hyvä huomioida, että poistumisreitit eivät ole olemassa vain tulipalojen varalta.	☐	☐	☐

<p>2.9 Työskentelymenetelmät Kun väkivaltaa joudutaan kohtaamaan, on samalla syytä huolehtia, että työskentelymenetelmät ovat kunnossa. Nämä tulee erityisesti käydä läpi silloin, kun tiedetään ennalta korostunut riski. Sen myötä tulee kiinnittää huomiota ja mahdollistaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pari- tai tiimityöskentely (myös kotiin vietävät palvelut) - Henkilöstön määrä, turvallisuushenkilöstön saatavuus, hälyttimien kantaminen - ”Naapuriapu” (viereinen osasto, viereinen yksikkö, viereinen rakennus...) 	☐	☐	☐
<p>2.10 Varusteet, välineet, materiaalit Tarvittavien varusteiden ja välineiden tulee olla aina kunnossa ja saatavilla. Erilaisia suojavälineitä on lukuisia. Niiden käyttöä on opetettava ja harjoitettava. Jokaisen velvollisuus on niitä myös käyttää ohjeiden mukaisesti.</p>	☐	☐	☐
<p>2.11 Paikkatieto ja opastaminen Paikkatieto ja opastaminen osataan. Jokaisen tulee tietää aina, missä paikassa fyysisesti työskentelee, jotta mahdollinen apu saadaan viivytyksettä oikeaan osoitteeseen ja paikkaan. Myös oman työpisteen ulkopuolella ja asiakkaiden tiloissa. Tähän liittyy myös opastaminen, eli opastajan tulee olla vastassa ja riittävän etäällä kohteesta, jotta apua saadaan perille ajoissa.</p>	☐	☐	☐
<p>Huomiot ja kommentit</p>			
<p>Väkivallan seurauksia on syytä pyrkiä lieventämään kaikin keinoin. Ensisijaisesti on syytä huolehtia akuutista ensiavusta ja henkisestä tuesta, jotta vammat lieventyvät. Tosiasiassa esimerkiksi rikosilmoituksen tekemisellä poliisille on harvoin kiire, mutta henkilökunnan ja esihenkilöiden tuella on merkittävä rooli väkivaltaa kohdanneen henkilön toipumisessa. Jotta toipuminen ja jälkihoito olisi hyödyllistä tulee huomioida seuraavia asioita:</p>			
<p>3. Toipuminen ja jälkihoito</p>	<p>Kunnossa/ huomioitu</p>	<p>Korjat- tavaa</p>	<p>Ei käytössä</p>
<p>3.1 Ensiapu ja siihen liittyvät menettelyt Elvytys (MET-ryhmä / 112), ensihoitovälineet, ensiapukaappi ja mahdollinen sydäniskuri ovat kunnossa ja kaikkien käytettävissä. Tärkeää on kuitenkin aina tuntee, mitä välineitä omassa työssä on saatavilla, missä ne sijaitsevat ja miten ne toimivat.</p>	☐	☐	☐
<p>3.2 Henkinen ensiapu, HEA ja jälkipuinti (defusing, debriefing) Tilanteen jälkeiseen henkiseen ensiapuun on valmiudet ja asia on järjestyksessä. On tärkeää panostaa väkivaltatilanteen läpikäymiseen asiaosaisten kanssa. Defusing-keskustelun pohjalta voi tulla tarve myös debriefingille. Lisätietoa ja ohje Intrassa.</p>	☐	☐	☐
<p>3.3 Psykososiaalinen tuki Traumaattisen tilanteen jälkeen psykososiaalinen tuki osataan järjestää. Tärkeää on, että sitä on saatavilla riittävän pitkään. <u>Jälkipuinti - intra.pirha.fi</u></p>	☐	☐	☐
<p>3.4 Järjestötuki väkivaltaa kokeneille Ulkopuolinenkin tuki on tiedossa ja sitä osataan hyödyntää. Mm. Rikosuhripäivystys (RIKU) tarjoaa käytännön neuvoja ja henkistä tukea rikoksen uhreiksi joutuneille, heidän läheisilleen ja rikosasiassa todisteleville.</p>	☐	☐	☐
<p>3.5 Potilasturvallisuusjärjestelmä kehittämisen pohjana Haipro-järjestelmää hyödynnetään reagoivana instrumenttina ja tietopohjana väkivaltatilanteiden torjunnassa. Terveystieteiden turvallisuuksella on perustehtävän eli hoitoprosessin suojaamista, jota jokainen väkivaltatilanne heikentää.</p>	☐	☐	☐

<p>3.6 Rikosilmoitusmenettely ja poliisin rikostutkinta Rikosilmoitusmenettely tunnetaan (Ohje löytyy turvallisuussivustolta: https://intra.pirha.fi/group/guest/turvallisuus). Mahdollisen rikosilmoituksen laadintaa varten on laadittu oma lomake sekä lomakkeen täyttöohje. Lomake löytyy lomakerekisteristä (Rikosilmoitus LP1966) sekä edellä mainitulta turvallisuussivustolta.</p> <p>Vakavassa tilanteessa poliisi hälytetään aina heti paikalle, jolloin tutkinta alkaa saman tien. Selvää on, että akuutissa tilanteessa poliisille voi aina soittaa ja kysyä neuvoa. Rikosasioissa auttaa myös Pirhan turvallisuuden asiantuntijat, joiden yhteystiedot löydät turvallisuussivustolta.</p>	☐	☐	☐
<p>3.7 Vahingonkorvaukset väkivaltatilanteissa Vahingonkorvausmenettelyt ovat tiedossa. Lakisääteinen tapaturmavakuutus korvaa työssä tapahtuneet vahingot. Tapaturmavakuutuslain perusteella korvataan mm. sairaanhoito, kuntoutus, apuvälineet sekä ansionmenetykset sairaanhoidon osalta ym.</p>	☐	☐	☐
<p>3.8 Kirjaaminen ja dokumenttien tallentaminen Dokumentointi on kunnossa. On etukäteen sovittu, mitä ja mihin tallennetaan kaikki dokumentit ja kenen toimesta sekä miten asiasta informoidaan esimiestä. Väkivaltatilanteeseen liittyvien asioiden kirjaaminen ja niiden tallentaminen työyksikössä on tärkeää mm. vastaavien tilanteiden ennalta estämisen, tilanteen jälkikäteisen tarkastelun ja väkivallan torjunnan kehittämisen kannalta.</p>	☐	☐	☐
<p>3.9 Esihenkilön informointi Tiedottamismenettelyt esimiehelle ovat kunnossa. Rikosilmoitusohjeen mukaisesti vastuuyksikön tai vastuualueen johto tulee esihenkilön toimesta osallistaa tarvittavilta osin prosessiin. Toimivaltainen johto vastaa asian viestinnästä ja konsultoi tarvittaessa ylemppää johtoa sekä viestinnän ammattilaista mediaviestinnästä.</p>	☐	☐	☐
<p>3.10 Vakavan työtapaturman toimintaohje Vakavan työtapaturman käsittelyprosessi tunnetaan. Vakavat työtapaturmat liittyvät usein väkivaltaan. Vakavaksi työtapaturmaksi katsotaan tapahtuma, josta suurella todennäköisyydellä jää pysyvä vamma tai vamma, joka vaikeuttaa loukkaantuneen normaaleja toimintoja. Jos vammojen lopullista vaikeusastetta on vaikea arvioida, käsitellään tapaturmaa vakavana työtapaturmana. Tapaturmat - intra.pirha.fi</p>	☐	☐	☐
<p>3.11 Valmius ja varautuminen Oma valmiussuunnitelma on ajantasainen. Suunnitelmavalmiuteen kuuluu, että oma varautuminen on etukäteen pohdittu ja dokumentoitu. Kun tilanne yllättää, tulee omien menettelyjen olla selviä. Yhtä lailla ulkoa tulevaan väkivaltaan tulee myös varautua. Tilanteesta toipuminen ja oppiminen ovat aika tärkeää, ja ne on syytä huomioida osana omaa valmiutta ja sen kehittämistä.</p>	☐	☐	☐
<p>Huomioit ja kommentit (sis. osaston, jota puutteet tai kommentit koskevat)</p>			

Päivämäärä, oma-arvioinnin suorittivat:

--

Tämä oma-arviointilomake on syytä käydä läpi säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa. Oma-arviointilomakkeen raportointi käsitellään yksikössä ja esimies vastaa toimenpiteiden toteutumisesta.